

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.28. Nemo rapit eas de manu mea. Symbolum ouium Dei hoc est, quod de manu illius non eripiantur; quamuis enim mobiles sint, vt naues, firmæ tamen sunt vt columnæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

diat: non enim lapides solummodo significant sanctos: sed *Lapides diademat*, vt alij legunt: sunt enim prædestinati diuine coronæ seu regni lapides pretiosi quibus capiti sui Christus coronabit. *Vino ego dicit Dominus, quia circumdabis tibi eas quasi sponsa.* Sic illi loquitur per Isaiam Patet ead. lris.

77a. 49.
28b.

Illæ sunt oves illius, quas vocat *Greges populi sui*. Et quid cum illis efficiet? In quo se oves Dei esse demonstrabunt? In eo quod eleuabunt se super terram: si lapsi fuerint, in lapsum petri iaces non renuebunt. Si peccauerint & offenderint, non in æternum in eo perseuerabunt, sed per Dei gratiam exierint & *Super terram eleuabuntur*. Hoc exemplo patet in sanctis qui peccauerunt. Qualiter surrexit a lapsu Dauid? a peccato Magdalenæ? Qualiter Mathæus D. Paul. D. Petrus, D. Thomas? Tu videris qualiter assurgas, & ab illa te perditione sustollas in quam conuulsi, vtum in illa perseueres: quod si ita sit, time ne forte præcitis annumeris: porro si peccato, in quod lapsus fueras, valeat exieris at: ne ex illa perditione melior euaseris: nec perpeto in illa pertinax iudicaberis, cui fite te innumerum oculum Dei referendum, de quibus ait: *Non peribunt in æternum.*

§. 28. Nemo rapit eas de manu mea. *Symbolum ouium Dei hoc est quod de manu illius non eripiantur: quia uis enim mobiles sunt vt naues: firma sament sunt vt columna.*

70
2. 2. q. 6.
4. 4.
L. 5. E. h.
e. 2. ad. h.
I.
Peccatū
debet
esse vo-
luntariū.
Con. 2. C.
3. in. p.
218.
Ho. 23. m.
64. C.
legg.

Quintum hic patet iudicium oculum Dei & prædestinatorum. Vt in Ch. istus hoc verbo *Rapit*: vt enim declarat D. Th. ex doctrina Aristotelis, significat per vim tollere, declarando nostri libertatem arbitrij cui nulla creatura potest in ferre vim at: violentiam, atque hoc i. a commune est prædestinatis & præcitis in hac vita, vt nullum præcitur rapturus sit diabolus illo repugante, & quem liber prædestinatum rapit, si ille se tradere voluerit diabolo loquendo absolute & sensu diuiso: vt loquitur Theologi. Et ratio euidens est: quia neminem rapere potest diabolus qui non se illi subijciat per peccatum, atque tam naturale peccato esse voluntarium, vt sine libero voluntatis consensu non possit interueniri: sicut discursu Theologico subiliter declarat D. Aug. & nos aliis diximus.

Hoc ipsum est, quod sicut magis declarat implicitam Dei respectu hominis misericordiam,

ita eiusdem hominis contra seipsum malitiam declarat gravitatem, An Deus aliquid tui gratia potest amplius facere, quam loco te statere securiori ex quo si tu nolueris, non potest te rapere diabolus, nec tibi nocere, & si per tuam inuoluntatem ad in feres proprietate, non eo deuenies: an grauior esse potest hominis in seipsum malitia, quam vt ipse sit qui voluntarie se tradat diabolo, vt eum rapiat & in profundum demergat flammatarum incendium? Quis hoc claris exponit, quam Spiritus Sanctus? *Deus ad*

Eccl. 35. vultu constituit hominem, & reliquit eum in manu consilij sui Ec. Apposuit tibi aquam signam, ad quod volueris, forrige manum tuam.

vt propria tu manu ne lueris ip. cui capere inter-
ni, ne timere: non enim tibi, pproximabit. Hoc
S. Iob in persona peccatoris exponit, interprete
D. Gregor. locutus de cacodæmone: *Circum-*
di me lanceis suis, conuulserunt lumbos meos
Lanceis circumdedit me: etenim in quamecumq; ne-
partem conuerto, in vulnus meum illas direxi
Conuulserunt lumbos meos Negate non possumus
cui. D. Iob regio, quin nos diabolus ex
omni parte circumcingat tuatum tentari num
lanceis: Bene circumdedit lanceis dicitur, quia
antiquus hostis conuulserunt sua vulnere ab omni
parte nos impetit. Hec Dominica i. Quadrag. ex
varijs scriptura locis expendimus, qua præmo-
net nos quod ab omni parte nobis diabolus la-
queos parat & lanceas suas ac spicula sua in
nos collinet, quibus incautos transfodiat
deinde: *conuulserunt lumbos meos*. De omnibus
hoc membris dicere potisset, porro singulariter
loquitur de lumbis, quia in ipsis principaliter re-
sident luxuria: in lumbis quippe luxuria est. Vnde se,
qui cupiebat voluptatem libidinis de corde extingue-
re, præcitant dicens: *Succipiet lumbos mentis ve-*
stra. Et magis ordinaria atque periculosa dæ-
monis certamina & spicula, quibus nos oppugnat
sunt in materia libidinis.

Eccl. 35.
14.
Iob 16. 14.
D. Greg.
L. 13. Mor.
e. 9.
II.
Probatut
ex Iob.

Ipsæ quidem lanceas contorsit sed *Conuulserunt*
lumbos meos. In, ut Iob. Non aut vulnerant, sed
eoniulserunt. *Notandum est, quod non ait vul-*
nerauit sed, conuulserunt lumbos: sicut enim
loqui aliquando vnus est: colloqui vero duorum,
vel fortasse multorum: sic antiquus hostis, qui
nos ad culpam sine nostra voluntate non rapit, ne-
quaquam lumbos nostros vulnerare, sed conuulserunt
dicitur: quia hoc quod ille nobis male suggerit nos
sequentes ea voluntate propria implemus, & quasi in
ipso nos pariter vulneramus: quia ad perpetranda ma-
lum ex libero simul arbitrio ducimur. Potest quæ-
antiquus hostis hamum intorquere tentionis, quo

I. Pet. 1. 15

removeat ad impudicitiam, & honorum futum alienorum, & actiones tibi indecentes: porro non est verendum, quod si tu hancum hunc non apprehenderis teque ipsum illo involveris, ipse te possit vel rapere vel deicere. Perperne Spiritus S. similitudinem, qua ratione te rapiat diabolus. Sicut pisces capiuntur hamo, sic homines tempore malo Injicit aquæ piscator hamum vermiculo cooperitum, non est periculum, quod suspicis os non aperiat illumque diglutiatur, illum piscator sit capturus.

Ecc. 9. 12.

77
a Lu. c. 15.
Isai. c. 5.
fin.
b Ho. 31.
in Evang.
Isai. 51.
23.
III.
Diabolus
potest te
ad pec-
catum
hortari.

Dixit hoc eleganter Isaias prout notat D. Hieronymus, a locum hunc interpretatus ex quo quantum sapio idem Iulphus D. Gregor. b Te humiliaverunt: & dixerunt omnia tua. Incutiant ut transierunt: & posuisti in terra corpus tuum, & quasi vitam transierunt. Hostes tui te calcaverunt, humiliaverunt pedibus protruserunt & prostraverunt: hoc enim est: Te humiliaverunt. Qualem te rapiat diabolus, heu infortunate; pedibus subtermit, & ista luxuria atque inhonestis te proterit actionibus, hac vili tritum assium humiliat cupiditate & quomodo hoc egit? Ipse rogavit te, ducit in te, pedibus meis prosterne: te namque humiliare, te volo concutere, extende te ipsum in terra te mila submitte calcibus enim impetere te gestio, & calcare desidero: Dixerunt autem ista: Incutiant ut transierunt. Vitiis non parva valet hostis auster (ut credimus D. Hieronymus) quibus te deiciat: hoc solummodo potest dicere tibi, in terram te ipsum projice, & meis te prosterne pedibus. Quam eleganter exprimit tuam mollissime pepo, tuque venisti color, & auri suavissime calamitatem: Quæ gravius potest accideret calamitas nobili Dominæ. Regis filix formâ venustissimæ, gemmis, non oculibus, munusque muliebri adornatæ; quam si prospicientem ad fenestras accerterent eam Mauri dicerentque: Eia Domina, te deorsum præcipita, atque in Iusofam hanc te merge voraginem, quo te possimus pedibus protrudere, concutere & omnes si per te choreas ducamus & tripudiemus? Hoc igitur agis mortalium infelicitissime. Nequit te diabolus per vim deicere, & adhibita violentiâ nolentem præcipitare: ad summum hoc potest te monere, tibi persuadere, hortari te ut illi locum tribuas, & permittas ut te agat præcipitem: de quibus fufius egimus alibi.

His conformiter expendunt ambo SS. Doctores historiam quam D. Luc. conscribit de muliere quæ decem & octo annis operâ diaboli ad terram incutia incedebat: hoc etenim est, quod ipse a vobis desiderat: ita ut si vos nolitis non vos

diabolus de manibus capiet Domini: quod si te vnguibz arripiat, sibi que prædam austerat, hoc tuæ imputandum est voluntati. Hoc Christus Dominus exposuit in casu perfdi Apolloli sui Iudæ, quem cum Dominus in sua secum societate haberet, illum tamen diabolus eripuit ledentem in mensâ conuinam, atque ad exectandum illud abduxit proditiouis seclus, quo Christum triginta denarijs distrahit: quam primum enim ditcessit, ait Evangelium: Turbatus est Iesus id est graviter commotus, hoc indicio demonstrans, quam esset ab eius voluntate alienum quod sibi diabolus discipulum hunc abstulisset: Et protestatus est. Quamnam est hæc protestatio? Protestor quod ego te diabolo minime tradiderim, nec me consentiente te rapuerit: verum nulli vim infero, & ego neminem: si ve is ut te rapiat, rapiat sed in tuum detestamentum.

Supra
Hom. 5.
§. 11.
Tract. 8.
§. 40. 2.
42. 43.

IV.
Hoc protestatus est Christus in Iuda.

Insuper eandem paulo post ratificavit protestationem suam mortuus: dixit enim Patri suo coelesti; ha sego tibi pater oves meas vince commendo: Quos dedisti mihi custodiam, & nemo ex eis perit, nisi filius perditionis. Quis est iste filius perditionis? Ille qui sponte sua seipsum perdere voluit & diabolo tradere. Hoc Iupposito, commune est & prædestinatis & freperobatis neminem de manu Dei auferi: nihilominus dat Dominus ut ovium suarum indicium, quod illas nemo de manibus suis de facto eripiat; quia ad ipsas pertinet dono suæ gratiæ locum non cedere diabolo, quo rapiat illas & abducatur, suntque ita Deo copulati, tamque firmiter in eius manibus requiescunt per gratiam & donum celeste quo conseruat illas, ut nullo tempore illas hinc eripiat aut diueller, quantumvis potens sit & violenta machina diaboli.

Ioan. 13.
28.
Ioan. 17.
12.

Maximè proprium est electis se diuini committere manibus hoc est, eius se voluntati per omnia submittere, dicendo: Fiat voluntas tua sicut in celo & terra. Eoque modo Deus illos sibi retinet subiectos ut de illis pro beneplacito disponat, quo tu illud quod ais te manus eius continere. Sic illos vidit Moyses quando Dominum aspexit venientem in cuius manu lex erat ignea, quem nulle sanctorum millia contabantur. Cum eo sanctorum multitudo in dextera eius ignea. Deut. 33. lex, dixit: populos omnes sanctos in manu illius sunt. Quam myltitudo est hæc vno sanctorum & legis Dei: nullus etenim sanctus est, nisi qui diuine adhæret legi, vitamque suam ducit hinc conformem. Diuina fuit illavox D. Ioan. Filii, nemo vos seducat: qui facit iustitiam, iustus est; & qui facit peccatum suum diabolo est. Nemo vos decipiat dicendo

V.
Electi se Dei tradunt manibus & voluntati.

Ioan. 7.
7.

ascendo: sanctus eris tuis in iudicando desiderijs: non enim sanctus eris, nisi faciendo iustitiam, hoc est, Dei legem adimplendo.

77. Error est, si solam fidem sufficere ad sanctitatem docuit Lutherus cuiusque affectu quod post redemptionem salutatoris nollet nihil superit agendum, nisi ut credat, quis & per fidem iustus sit & sanctus, opera licet faciat omnia peccatoris. O te uebulonem (ait D. Ioan. misse & quingentis annis senect) iam v. deo quid do. eas & ad nos conuersus sic ait: Filii non nos in laqueam trahant perfidi illi & maledicti: etenim mententur: nam hoc vt verum dicimus, quod ille qui vitam suam & actiones diuinae conuincit legi, aque ex eius vivit prescripto, hic iustus est: qui vero contrarium operatur, filius arguitur esse diabolus. Tanto tu sanctior eris, quanto diuina legi conformior. *Sanctorum vitia & ignea lex.*

78. Porro notandum legem & sanctos, Dei manu contineri: quia precipere & dispoñere eius iustitiae voluntati, & ipse hoc tibi precipit quod voluit per legem suam sibi que placuit: huic autem decet voluntati te subiectum esse & resignatum vt cum Apostolo loquaris, *Domine quid vis me facere?* Hoc autem tibi persuadeas sanctitatem in hoc non consistere, quod tunc seuis libidini & proprio iudicio, sed in agendo & patiendo, quod Deus vult vt agas & patiaris, tantoque sanctior euades, quanto ex animo dices magis sincere, *Non mea, sed tua voluntas fiat: non sicut ego volo, sed sicut tu.* Hoc etenim est quod spiritus S. notissima illa dixit sententia, *Iustorum animi in manu Dei sunt.* Deinde notandum, quam primum se quis Dei manibus committit, illico totum moueri: tartarum omnesque demones, vt illum illis eripiant. Quot capita draconis sese accollunt inhiante ore, contra mulierem illam sanctam quae in caelum se recepit, hoc est, quae se diuinae submisit voluntati, iam prompta in terris obediencia, quam iam in caelo coelites obseruauit? Ad partem approximat vt opera eantur sancta, quae concipit & propoluit in oratione scelerumque confessione. Quot capita sese opponunt vt filium rapiant namque deorent?

Qua n primum ex Aegypto discedunt israelitae diuinae traditi manui, iam parati ad quodlibet preceptum, exurgit Pharaon aduersarius & omnis conspirat illius exercitus, vt illos ab incepto retrahant, in Aegyptum reducant sub manu sua conuincant, & subijciant imperio. Vix Gababnitae fedus sanxerant cum populo Dei, & ecce numerus increuit continuo in ipsos inimicorum in hincis vilitissime plebis, quo sibi illos seruos subijciant. An diuisus te commissisti manibus? An Hieron. Bapt. de Lanuz. Tom. III.

diabolo repudium misisti? An diuinae leg. iurasti custodiam? hoc tibi per ad eas quod mille n illes te diabolus circumbit vt leo rugiens, quatenus ex illis te rapiat sibi mancipium. *Sobry stete 1. Petr. 4. & vigilate: quia aduersarius vester diabolus est. tamquam leo rugiens, cuius quarens quem deuoreret. Vt animam canis patrem in manu tua conspiciat, qui non edit saltus, quoties circumbit vt illum rapiat.*

Inter alias qualitates ex quibus Spiritus Sanctus nobis indicat praesentos, haec vna est, quod Repti bi minimi Deo rapiantur. Vetus carnis tuae denotat appetitus continuo sufflantes, & diabolus indicatur, qui incessanter omnem adhibet diligentiam, qua te perdendum abripit. Non te manuum pedumque viribus tollit hoc est violenter, sed flatibus, persuasioneibus, incitationibus, adhortationibus, illecebris: te vero, ita quolibet, vnico flatu ad aedes impellit alterius, altero ad domum lufuriam, altero ad vindictam, tunc te rapiunt appetitus vt aridam foliorum congregationem, vt dicere tibi liceat ex Isai: *Iniquitates nostrae quasi ventus abstulerunt nos.* Peruerfa nostrae nos libidines, vt ventus arida folia, quaversum dispergunt. Quam velociter tua te luxuria in domum rapit meretricis? habendi cupiditas ad iniquos contractus? Ira tua ad vindictam? Vix te diuina tradidisti manibus tua confessus peccata, ingemiscens & vitae spondens emendationem, nouumque faciendi librum Deoque seruiendi: & ecce vel tenuis flatus te hinc abripit, atque a tam pio Patre diuellit in aeternum periturum.

Hac de causa nostram Deus deplorans miseriam filios nos vocat desertores. *Ve filij desertores: nullus enim in enitur filius, quanta patrem facilitate deserat abiturus quanta tu Deum, atque de eius te subtrahis manu ac regimine & Satanae committis te moderamini, verumtamen oves Dei, praedestinati tam constantes sunt, vt nihil sit quod illos abducatur vel de manibus Dei rapiat involuntarios. Iustorum animi in Dei manu sunt. Oves inuere Dei ad eum accedentem cuiusque manibus se tradentem dum ait: Domine, quid vis me facere? Ecce quam animosus paulo post totum prouocet mundum in certamen. Quis nos separabit a charitate Christi? Tribulatio? An angustia? An fimes? An nuditas? An periculum? An persecutio? An gladius? Omnes conspirent vt ti omnesque*

Matth. 26
Sap. 3. 1
VII.
Diabolus impugnat eos qui conuertuntur.

Isa. 64. 6
Isa. 36. 1
IX.
Electi vero constantes permant vt patet in d. Paul. 1o. Rom. 8o. 19.

neſque conueniat vires creaturarum, illaſque ſuas in me experiant: vitium: nō timeo, nihil horū vereor. *Certus ſum: quia neque mors, neque vita, neque Angeli, neque principatus, neque virtutes, neque inſtantia, neque futura, neque fortuna, neque alitudo, neque profundum, neque creatura alia, poterit nos ſeparare à charitate Dei.* Quotquot ſunt omnes mihi bella moueant, & quælibet le mihi opponat creatura. Certus etenim ſum, quod me de manibus Dei nequaquam eripient neque ab illo poterunt ſeparare.

1. Mach. 13
17.
X.
Allegoria
de ſepulchro
Machabæo-
tum.

Non prætereimus hieroglyphicum illud admirabile Simonis Machabæi, quod quia tale eſt, nobis depingit Spiritus S. etenim ſepulchrum erat quo crexit in viſe Modin, quod tatis ſcietet myſterijs, vt quamuis aliàs hoc expendimus, multa nobis adhuc ſuperſunt expendenda. Vt verè pius & fidelis extruere propoſuit celebre Mauſoleum parentibus ſuis & quinque fratribus: *Edificium altum viſu, lapide polito ante Chæiro.* Cæterum hoc enituit potiſſimum, quod ſeptem huic circumpoſuerit pyramidas pulcherrimas & maximas columnas, quibus naues ſuperpoſuit adeo magnas, vt viderentur ab omnibus nauigantibus mare. His ſymbolis parentes ſuos indicauit & fratres, qui fuerunt velut quædam pyramides ætæ ætæ uelut cælum erecto, inſtar flammæ ignis: idcirco namque dicuntur pyramides, quia Græca *πυρ* ſignificat ignem, vt per hoc iudicaret viros illos ſanctiſſimos, ſiquidem corpore in terra manſerunt, tamen huic præ cæteris intendiſſe, vt cælum aſcenderent, eò namque cuncta eorum tendebant deſideria, eò vires omnes, cõnatus, cunctaque opera ſua dirigebant.

Congruum eſt hoc Hieroglyphicum, ſed alterum videtur inordinatum ad columnas apponere elatas, naueſque magnas. Nihil enim ita contrarium vt columnæ nauibus. Columna ſymbolū eſt fortitudinis & conſtantia: ſic habeo ex D. Greg. Nyſſeno vbi declarat ſponſæ cœleſtis verba in laudem ſponſi ſui cœleſtis: *Cruca illius columna marmorea*, quibus ſignificat eius conſtantiam. D. Paulus expoſiturus Eccleſiæ firmitatem in veritate fidei illam inſcribit: *Columna & firmamentum veritatis.* Nauis ſymbolum eſt mutabilitatis & inſtabilitatis: cum nihil illi magis ſubijciatur quàm nauis: cum enim tam inſolido nitatur fundamento, aqua ſcilicet, quilibet ventus eam hinc inde abripit & quaquaueſum impellit. Qua ratione igitur ſapientiſſimus Simon hæc duo ſibi copulauit? Grande ſubefſe debet hic myſterium, quandoquidem vt notat D. Thom. hoc exponens, Pater illius Machabæus iam moriturus

Cant. 5.
15.
1. Timot. 3.
25.

ſiſijs ſuis hunc Simonem commendauit vt magiſtrum, vtique ſcientia & conſilio cæteris ſuperiorem: *Ecce Simon frater veſter, ſcio quod vir conſilij eſt, ipſum audite ſemper, & ipſo erit vobis pater.* Noui ego, ſic pater, quod prudentia polleat & iudicio, nec id tantum ſuſpicor, verum me reddidit experientia certiorum.

Vir tanti conſilij ac ſcientia, procul dubio in re adeo graui & operoſa non leuem hic concludit ſapientiam & præclara voluit declarare myſteria. Nec aliter licet iudicare. Hic voluit hieroglyphicis parentes ſuos fratresque deſignare: fuerunt illi vt columnæ firmæ, & naues quolibet vento motubiles. Naues fuerunt: etenim illos turbines mûdi ſucceſſum ac poteſtatis hæc & illac agitarunt: nunc pace nunc bello, nunc in domibus hærent quieti, modo peregrini: nunc in propria regione, nunc extores: modo diuites modo pauperes: nunc ſani nunc inſani: illis optimè conuenit quod in omnibus non poteſt non inueniri quibus natura ineſt humana, de quibus ait Iob: *Namquam in eodem ſtatu permæſet.* Qualiter illos Antiochus hæc & illac agitauit? Quoniam bellorum ſunt agitati fluctibus? Nulla nauiſ illis mobilior. Nihilominus columnæ fuerunt conſtantes & firmi in obſequio Dei: etenim illos non exilia, non exercitus, non perſecutiones, non gladij, non proditorum, non inimicj, non omnis Græcorum monarchiæ fortitudo, non Romanorum vires, poterunt à Deo ſeparare, eiufque diuini manibus euellere: ſed illi ſemper rupibus exitere fortiores. Tales vtique ſunt oues Dei, tales prædeſtinati, atque vt taleſ ex hoc ſigno diabolus cognouit eſſe. Iob Veriſſellus eſt proditor, nouitque quod communiter te Dei conſignes manibus illique ad hæreas: porro non hoc tantopere illum angit: etenim experientia didicit, quod ad vicium ſtatum te rapiat, atque ad vicium vngdem quem tibi leo hic infernalis miſcit, te deſiciat, & quælibet voluptas ab illo tibi exhibitæ Dei manibus eripiat.

XI.
Machabæi
naues
fuerunt
& colum-
næ.

Iob 14. 7.

§. 29. Nemo rapiet eas &c. *Oſtendis ſe Iob ouem Dei, in eo quod diabolus illum minime potuerit Dei manibus eripere.*

Talem eſſe Iob ſibi perſuaſit Diabolus, & talem coram Deo de ipſo dedit teſtimonium: *74* diuino præſens conſpectui interrogatur: *vide venis? Domine mi, regnum meum iocundè perambulauit. Torus mundus meus eſt, eumque ſic percurro vt Dominus donum ſuum.* Hoc ver-
bis